

Kwartaalbericht Q3 2017

Geleidelijk stijgende trend dekkingsgraad ABP voortgezet

Hoofdpunten:

- Actuele dekkingsgraad stijgt in derde kwartaal naar 103,3%
- Beleggingsrendement derde kwartaal: 1,9% (+ €7,3 miljard)
- Verplichtingen blijven gelijk in het derde kwartaal
- Beleidsdekkingsgraad stijgt naar 99,3%

Heerlen/Amsterdam, 19 oktober 2017. In het derde kwartaal van 2017 zette de geleidelijke stijgende trend van de dekkingsgraad bij ABP door. Vier kwartalen op rij (vanaf september 2016) verbeterde de financiële positie van ABP licht. De actuele dekkingsgraad steeg in het derde kwartaal met 2%-punt naar 103,3%. Dat is vooral te danken aan het beleggingsrendement. Het beschikbaar vermogen van ABP nam in dit kwartaal toe met ruim 7 miljard tot €396 miljard. De verplichtingen blijven gelijk aan die van het tweede kwartaal ter waarde van €383 miljard.

Voorzitter Corien Wortmann-Kool: "Het is goed dat de dekkingsgraden stijgen. Maar dat betekent niet dat we ons stelsel kunnen laten zoals het is. De arbeidsmarkt is veranderd en deelnemers stellen andere eisen. Aanpassing van het stelsel blijft hard nodig willen we onze deelnemers ook in de toekomst een robuust en goed pensioen kunnen bieden. ABP is blij dat modernisering van het stelsel in het regeerakkoord aan de orde komt en dat verplichtstelling, fiscale ruimte en samen pech en geluk delen als belangrijke fundamenten erkend worden. Ik hoop dat de sociale partners in de SER, met de steun van de nieuwe regering in de rug, de volgende stap zetten in de aanpassing van het stelsel. Vanuit onze expertise zullen wij ook in het verdere proces onze bijdrage leveren."

Vooruitblik: kans op verlaging/indexatie

De beleidsdekkingsgraad stond eind september 2017 op 99,3%. Deze dekkingsgraad (het twaalfmaandsvoortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden) bepaalt of de pensioenen verhoogd (geïndexeerd) mogen worden. De beleidsdekkingsgraad vertoonde ook in het derde kwartaal van 2017 een stijgende trend: van 96,3% (eind juni 2017) naar 99,3% eind september. Toch verwacht ABP dat met de huidige stand verhoging van pensioen de komende vijf jaar niet of nauwelijks aan de orde zal zijn.

De kans dat ABP de pensioenen in 2018 moet verlagen is inmiddels klein geworden. Voor volgende jaren blijft die kans zeker aanwezig. Als de beleidsdekkingsgraad tot en met 2020 onder het vereiste niveau van 104,2% blijft is verlaging van pensioen onontkoombaar.

Waardeoverdracht kan plaatsvinden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 100%. Die stand is nog niet bereikt, maar komt dichterbij. ABP zal haar deelnemers informeren als dit aan de orde is.

Ontwikkeling beleggingen en verplichtingen

Het beschikbaar vermogen is in het derde kwartaal gestegen naar: €396 miljard. Het rendement over het derde kwartaal bedroeg 1,9% (+€7,3 miljard). Sinds begin 2017 is het totale rendement 3,9% (€14,7 miljard). De aandelenportefeuille leverde een belangrijke bijdrage aan het rendement. Ook de bescherming tegen valutarisico's leverde een flinke plus op. (Zie bijlage)

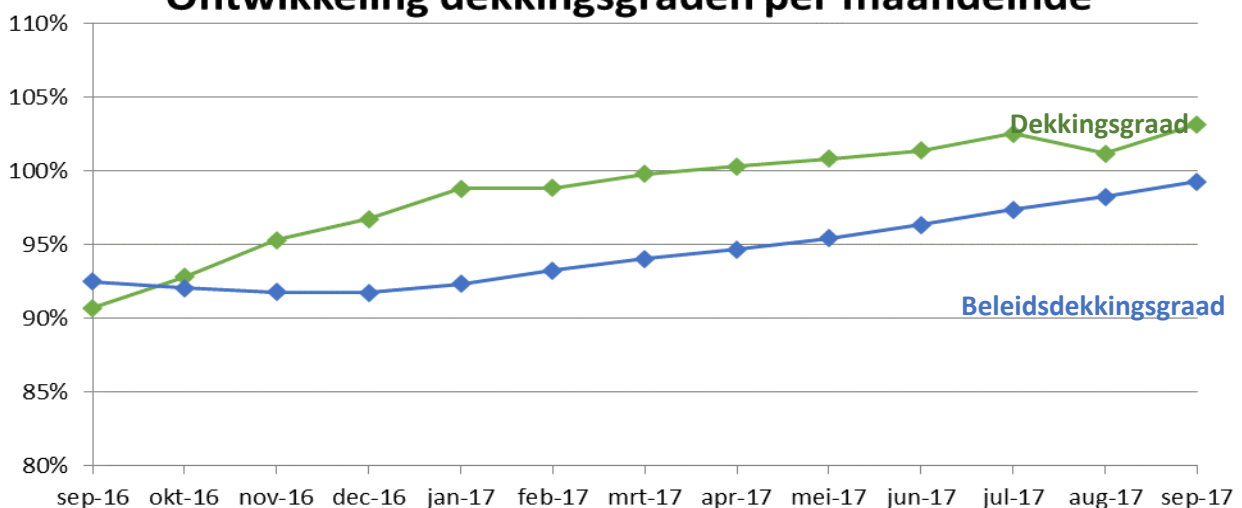
De waarde van de verplichtingen (alle pensioenen die ABP nu en in de toekomst moet uitkeren) is in het derde kwartaal gelijk gebleven met €383 miljard. De rente steeg heel licht, maar door afronding blijft de waarde van de verplichtingen gelijk.

Vooruitblik beleggingen

De wereldeconomie presteert beter dan verwacht, met verbeterde vooruitzichten in de eurozone, China en Japan. Bedrijfswinsten stijgen. Producenten- en consumentenvertrouwen suggereren verdere expansie. Er ligt echter een aantal belangrijke macro-risico's op de loer. Zo is de snelle toename van de schulden in China het belangrijkste macro-risico, al blijft het onzeker wanneer dit zich als probleem zal manifesteren. Een ander risico is het monetaire beleid in Europa. De inflatie blijft laag, wat ervoor zorgt dat centrale banken slechts langzaam hun ruime monetaire beleid verkrappen. Zo laat de ECB vooralsnog in het midden of het opkoopprogramma in de eurozone snel in omvang zal worden teruggebracht. De meest in het oog lopende verslechtering vindt plaats in het Verenigd Koninkrijk, waar inflatie toeneemt en de groei afzwakt.

Kerncijfers	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017
Beleidsdekkingsgraad (%)	92,5	91,7	94,0	96,3	99,3
Dekkingsgraad (%)	90,7	96,7	99,8	101,3	103,3
Beschikbaar vermogen (€ mld.)*	381	382	389	389	396
Verplichtingen (€ miljard)	420	395	390	383	383
Rekenrente (%)	0,9	1,3	1,4	1,5	1,6

Ontwikkeling dekkingsgraden per maandeinde

Profiel

Stichting Pensioenfonds ABP (ABP) is het bedrijfstakpensioenfonds voor werkgevers en werknemers van overheids- en onderwijsinstellingen in Nederland. ABP heeft 2,9 miljoen deelnemers en €396 miljard (per 30 september 2017) aan vermogen beschikbaar.

Bijlage:
Samenstelling en rendement beleggingsportefeuille

Rendementen zijn voor valutahedge, er kan sprake zijn van afrondingsverschillen

	Gewicht	Q3 2017		2017		2016	
		Rendement		Rendement		Rendement	
		in %	in miljard €	in %	in miljard €	in %	in miljard €
Vastrentende Waarden	37,4	0,0	0,0	-1,0	-1,5	5,5	8,0
Staatsobligaties	5,9	0,3	0,1	-0,1	0,0	2,6	1,3
Langlopende Staatsobligaties	6,7	0,3	0,1	-0,6	-0,1	7,9	0,5
Bedrijfsobligaties	13,5	-0,5	-0,3	-2,3	-1,2	6,6	3,2
Obligaties opkomende landen	2,9	-0,4	0,0	-0,2	0,0	14,9	1,3
Inflatie gerelateerde obligaties	8,4	0,6	0,2	-0,3	-0,1	5,1	1,6
Aandelen	36,2	2,2	3,0	7,5	9,7	12,1	14,2
Aandelen ontwikkelde landen	27,2	1,4	1,5	4,6	4,5	10,9	9,8
Aandelen opkomende landen	9,0	4,5	1,6	16,1	5,2	15,1	4,5
Alternatieve beleggingen	17,1	1,2	0,8	-4,1	-2,8	12,5	7,4
Private Equity	4,8	2,1	0,4	2,6	0,5	14,8	2,5
Grondstoffen	4,7	4,6	0,7	-11,6	-1,9	16,8	2,4
Opportunity Fund	0,4	-6,7	-0,1	-14,2	-0,3	5,0	0,1
Infrastructuur	2,7	0,7	0,1	4,9	0,5	13,0	1,0
Hedge fondsen	4,5	-1,6	-0,3	-7,4	-1,4	7,9	1,4
Vastgoed	9,8	-0,3	-0,1	0,0	0,0	8,4	3,0
Vastgoed	9,8	-0,3	-0,1	0,0	0,0	8,4	3,0
Portefeuille rendement (voor overlay)	100,4	1,0	3,7	1,4	5,5	9,4	32,7
Overlay *	-0,4	0,9	3,6	2,4	9,2	0,1	0,3
Rente- en inflatiehedge *		-0,1	-0,2	-0,6	-2,4	1,3	4,4
Valutahedge *		0,9	3,5	3,0	11,5	-1,3	-4,7
Cash en overig *		0,1	0,2	0,0	0,1	0,2	0,6
Totaal	100,0	1,9	7,3	3,9	14,7	9,5	33,0

* contributie aan totaal rendement